

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-11-430/25-44178/2

Podgorica, 19.12.2025. godine

Za: MINISTARSTVO POMORSTVA, Rimski trg 46

gospodinu, Filipu Raduloviću, ministru

Predmet: Mišljenje na inovirani Predlog informacije o zaključivanju Memoranduma o razumijevanju sa Faminas Investment Group (UAE) u vezi ostvarivanja strateškog partnerstva u slučaju kupovine manjinskog paketa akcija u AD Barska plovidba

Veza: Vaš akt broj: 03-345/25-1941/3 od 11.12.2025. godine

Poštovani gospodine Raduloviću,

Povodom inoviranog Predloga informacije o zaključivanju Memoranduma o razumijevanju sa Faminas Investment Group (UAE) u vezi ostvarivanja strateškog partnerstva u slučaju kupovine manjinskog paketa akcija u AD Barska plovidba, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

U tekstu Predloga memoranduma navodi se da je svrha Predloga uspostavljanje saradnje i koordinacije između potpisnica, a u cilju da investitor postane manjinski akcionar u AD Barska plovidba. Uzimajući u obzir vlasničku strukturu društva, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, ukazujemo da je po predmetnom pitanju neophodno pribaviti mišljenja Skupštine akcionara AD Barska plovidba, Savjeta za privatizaciju i Ministarstva ekonomskog razvoja.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje ovog Predloga odluke nije potrebno izdvajanje dodatnih finansijskih sredstava iz državnog budžeta Crne Gore. Kako je navedeno u Informaciji, predloženi Memorandum o razumijevanju ne proizvodi bilo kakva pravno obavezujuća dejstva po državu Crnu Goru, niti ima bilo kakve budžetske implikacije. U članu 5 predmetnog Memoranduma navodi se da Memorandum ne stvara prave obaveze niti obavezuje bilo koju Stranu na zaključenje budućih ugovora i da on izražava namjeru i dobru volju Strana da započnu saradnju i ispituju mogućnosti strukturiranja potencijalnog korporativnog partnerstva između Vlade i Investitora u vezi sa Društvom (npr. kroz Sporazum o strateškom partnerstvu ili Investicioni sporazum), koje poslovno partnerstvo, u slučaju uspostavljanja, će obavezivati Strane.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta u načelu nema primjedbi na inovirani Predlog informacije o zaključivanju Memoranduma o razumijevanju sa Faminas Investment Group (UAE) u vezi ostvarivanja strateškog partnerstva u slučaju kupovine manjinskog paketa akcija u AD Barska plovidba.

Nadalje, vezano za predmet broj 01-430/25-42568/1 od Ministarstva pomorstva, koji se odnosi na Zahtjev za mišljenje na Predlog o zaključivanju Memoranduma o razumijevanju sa Faminas Investment Group u vezi ostvarivanja strateškog partnerstva u slučaju kupovine manjinskog paketa akcija u AD Barska plovidba, dostavljamo ekonomsko finansijsku analizu i određene sugestije, baz osporavanja potrebe za pronalaženjem investitora i hitnom izradom, usvajanjem i

donošenjem plana upravljanja Društvom AD Barska plovidba, s obzirom da se nalazi u kategoriji visokog rizika.

Imajući u vidu vlasničku strukturu u AD Barska plovidba (Država 18,63 %; Investiciono-razvojni fond, odnosno Razvojna banka 16,16 %; Fond PIO 12,83 %; Zavod za zapošljavanje 4,28 %; Fizička lica 36,18%; Ostala pravna lica 2,76 %; Kastodi računi kod banaka 9,16%), sugerišemo da bi bilo korisno, prije donošenja konačne odluke od strane Vlade Crne Gore, pribaviti mišljenja i ostalih vlasnika državnog kapitala u Barskoj plovidbi (u prvom redu mislimo na Razvojnu banku Crne Gore AD) kako bi se obezbijedila jedinstvena pozicija države u svojstvu većinskog akcionara.

U inoviranom Predlogu memoranduma izbrisan je kao potpisnik izvršni direktor Društva, ali u uvodnom dijelu dokumenta Barska Plovidba AD Bar se navodi kao strana koja zaključuje Memorandum.

Član 3 "Obaveze strana" definiše isključivo obaveze Vlade nakon eventualne kupovine manjinskog paketa akcija od strane Investitora dok se u nastavku teksta člana 3 Predloga memoranduma izražava spremnost Investitora. Dakle, član 3 definiše obaveze samo jedne strane te u vezi sa tim smatramo da treba jasno razdvojiti namjeru od obaveze i naziv člana formulisati drugačije. Memorandum nije obavezujući u pogledu saradnje. Memorandum jeste izjava namjera, pa shodno tome treba prilagoditi sadržaj istog i formulisati volju strana, a ne prava i obaveze.

U Predlogu memoranduma se navodi da se Vlada Crne Gore obavezuje da ispita mogućnost, između ostalog, davanja veto prava Investitoru na ključne strateške odluke. Sugerišemo da ovaj dio predloga memoranduma treba detaljno razmotriti i razraditi jer smatramo da u perspektivi postoje značajni rizici po državu po ovom osnovu. Ako su klauzule široko postavljene, Investitor može efektivno upravljati društvom bez da snosi proporcionalni rizik ili odgovornost. Da bi se rizici smanjili, preporučuje se da se vodi računa o preciziranju ograničenja na korištenje veta, kako Investitor potencijalno ne bi mogao zloupotrijebiti veto za poslovne pregovore.

Članom 5 Predloga memoranduma je navedeno da ovaj Memorandum ne stvara pravne obaveze, izražava namjeru i dobru volju strana. Nadalje, u članu 8 se navodi da će strane nastojati da sve sporove koji proisteknu iz ovog Memoranduma riješe mirnim putem, ili pred nadležnim sudom u Podgorici. Spor može postojati samo ako postoje prava i obaveze. Drugim riječima, nije najjasnije kakvi sporovi mogu nastati iz Memoranduma koji ne stvara pravne obaveze.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

Informacija o zaključivanju Memoranduma o razumjevanju sa Faminas Investment Group (UAE) u vezi ostvarivanja strateškog partnerstva u slučaju kupovine manjinskog paketa akcija u AD Barska plovidba

Na osnovu Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata ("UAE") i intezivne bilateralne saradnje, Faminas Investment Group, društvo osnovano u skladu sa propisima UAE, je Pismom namjera od 27.10.2025. prema Ministarstvu pomorstva iskazalo svoju namjeru za kupovinom manjinskog paketa akcija u društvu Barska plovidba AD. Ovaj paket akcija iznosi 22% vlasništva u društvu i nalazi se u privatnom vlasništvu. Predmetno pismo namjera je bilo uslovljeno sa sticanjem određenih prava eventualnog budućeg kupca, ujedno i eventualnog manjinskog akcionara u društvu, a koji se uslovi prije svega odnose na buduće rukovođenje, oporavak, investicije i razvoj Barske plovidbe AD.

Ministarstvo pomorstva je izvršilo provjere ovog potencijalnog investitora i održalo sastanke na kojima se raspravljalo o mogućnostima zajedničke saradnje i eventualnim zajedničkim aktivnostima na oporavku i razvoju Barske plovidbe AD. Tom prilikom se Ministarstvo uvjerilo da je Faminas Investment Group dio holdinga koji ujedno čini i Exim Finance (<https://eximfinance.ae/>), reputabilna finansijska institucija sa portfoliom investicija vrijednih preko 4 milijarde EUR koje se realizuju u 38 zemalja širom svijeta. U direktnim razgovorima sa vlasnikom, predjednikom odbora i izvršnim direktorom Exim Finance-a, Salah Ibrahim Al Nasserom, predstavnici Ministarstva pomorstva su načelno dogovorili osnove buduće saradnje i priprema ovog predloga Memoranduma predstavlja konkretizaciju tih aktivnosti. Ovaj Memorandum o razumjevanju je pripremljen u formi pravno **neobavezujućeg** sporazuma koji bi poslužio kao osnova za pregovaranje budućeg Ugovora između osnivača kojim bi se pristupilo samo ukoliko dođe do izvršavanja kupoprodajne transakcije manjinskog paketa akcija na slobodnom berzanskom tržištu.

U ovom trenutku, Barska plovidba AD je prezadužena kompanija koja ima dospjeli dug prema državi Crnoj Gori u iznosu od cca. 9.5 miliona EUR, dok nedospjele obaveze po kreditu prema kineskoj Exim Banci iznose cca. 25 miliona USD. Imajući u obzir ova dugovanja, dinamiku očekivanih prihoda i rashoda, sasvim je izvjesno da Barska plovidba AD nema svjetlu budućnost bez značajnih restrukturalnih mjera ili investicija koje se ne bi smatrale nezakonitom državnom pomoću. U tom smislu je Ministarstvo pomorstva pokazalo zainteresovanost za pronalaženjem strateškog partnera koji bi bio sposoban za finansijska ulaganja, oporavak i razvoj kompanije.

Faminas Investment Group je iskazao zainteresovanost da angažuje finansijske resurse za investicije u postojeće brodove u cilju poboljšanja njihovih performansi, kupovinu novih brodova i finansiranje ostalih aktivnosti poput revitalizacije i produženja gata V (ukoliko se za to stvore zakonske pretpostavke kroz izmjene koncesionih ugovora). Takođe investitor je iskazao spremnost da razmotri i obezbjeđivanje finansiranja kupovine feribota, ukoliko se pronađe model koji pokaže isplativost te investicije.

Napominjemo da bi eventuanom kupovinom manjinskih akcija u društvu Barska plovidba AD, država Crna Gora zajedno sa društvom Faminas Investment Group imala preko 2/3 vlasništva

nad akcijama, čime bi se omogućilo da se sve strateške odluke u pogledu restrukturiranja, raspolaganja imovinom velike vrijednosti i/ili zaduživanja mogle donositi prostom saglasnošću volja između vlasnika. Ovim bi se prevazišao trenutni problem sa postojećim manjinskim akcionarima koji ujedno zbog nesaglasnosti sa odlukama većinskog akcionara vode tri parnice pred Privrednim sudom protiv društva, a čiji su tužbeni zahtjevi usmjereni na otkup njihovih akcija.

Zbog svih navedenih razloga, Ministarstvo pomorstva je prepoznalo priliku nakon pregovora sa Faminas Investment Group i zajednički sa njima pristupilo pripremi predloga Memoranduma o razumjevanju. Ponavljamo, ovaj predlog Memoranduma **ne proizvodi bilo kakva pravno obavezujuća dejstva po državu Crnu Goru, niti ima bilo kakve budžetske implikacije**, dok sa druge strane predstavlja mogućnost da kroz buduću partnersku saradnju sa manjinskim akcionarom Barska plovidba AD dođe do finansijskog oporavka, razvoja i investicija koje bi imale pozitivne efekte ne samo za pomorsku djelatnost, već za sveukupnu ekonomsku sliku kako opštine Bar, tako i države Crne Gore.

Stoga predlažemo da Vlada Crne Gore ovlasti resornog ministra, Filipa Radulovića da pristupi potpisivanju predmetnog Memoranduma o razumjevanju sa Faminas Investment Group.

U prilogu ove informacije dostavljamo pregled investicija Faminas Investment Group i Exim Finance kao i predlog Memoranduma o razumjevanju.

PREDLOG ZAKLJUČAKA

1. Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj _____ 2025. godine, razmotrila i usvojila Informaciju o zaključivanju Memoranduma o razumjevanju sa Faminas Investment Group (UAE) u vezi ostvarivanja strateškog partnerstva u slučaju kupovine manjinskog paketa akcija u AD Barska plovdba.
2. Vlada je prihvatila Memorandum o razumijevanju sa Faminas Investment Group (UAE) u vezi ostvarivanja strateškog partnerstva u slučaju kupovine manjinskog paketa akcija u AD Barska plovdba.
3. Ovlašćuje se Filip Radulović, ministar pomorstva, da u ime Vlade Crne Gore potpiše Memorandum iz tačke 2. ovih zaključaka.

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING _____ (place), _____ (date)	MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU _____ (mjesto), _____ (datum)
INTRODUCTION	UVOD
This Memorandum of Understanding (hereinafter: the "Memorandum") is concluded on the _____ (date), between:	Ovaj Memorandum o razumijevanju (u daljem tekstu: "Memorandum") zaključen je _____ (datum), između:
THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO , represented by the Minister of Maritime Affairs, with its registered office at Rimski trg 46, Podgorica, Montenegro (hereinafter: the "Government");	VLADE CRNE GORE , koju zastupa ministar pomorstva, sa sjedištem na adresi Rimski trg 46, Podgorica, Crna Gora (u daljem tekstu: "Vlada");
FAMINAS INVESTMENT GROUP , represented by the _____, with its registered office at _____, _____, (hereinafter: the "Investor"); and	FAMINAS INVESTMENT GROUP , koju zastupa _____, sa sjedištem na adresi _____, _____, _____ (u daljem tekstu: "Investitor"); i
"BARSKA PLOVIDBA" A.D. BAR , represented by the Executive Director, with its registered office at Obala 13. jul bb, Bar, Montenegro, PIB: 02324784 (hereinafter: the "Company").	"BARSKA PLOVIDBA" A.D. BAR , koju zastupa izvršni direktor, sa sjedištem na adresi Obala 13. jul bb, Bar, Crna Gora, PIB: 02324784 (u daljem tekstu: "Društvo").
Hereinafter individually referred to as a "Party" and collectively as the "Parties".	U daljem tekstu pojedinačno označeni kao "Strana", a zajednički kao "Strane".

Recognizing the importance and potential of future cooperation,	Polazeći od značaja i potencijala buduće saradnje,
Considering the due diligence analysis preliminary conducted on the Company's operations and further to be conducted in future,	Uzimajući u obzir preliminarno sprovedenu detaljnu analizu poslovanja Društva, kao i analizu koja će biti sprovedena u budućnosti,
With the aim of further improving and developing the Company's business and establishing a strategic partnership,	Sa ciljem daljeg unapređenja i razvoja poslovanja Društva i uspostavljanja strateškog partnerstva,
And relying on Article 2.4 of the Agreement between the Government of Montenegro and the Government of the United Arab Emirates on Economic Cooperation,	I oslanjajući se na član 2.4 Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata o ekonomskoj saradnji,
The Parties have agreed as follows:	Strane su se dogovorile kako slijedi:
1. PURPOSE OF THE MEMORANDUM	1. SVRHA MEMORANDUMA
The purpose of this Memorandum is to establish cooperation and coordination between the Parties, with the goal of exploring the market opportunities for the Investor to become a minority shareholder in the Company, as well as the strategic partner who, in cooperation with the State of Montenegro as the majority owner, will jointly work on improving and developing the Company and their business operations.	Svrha ovog Memoranduma je uspostavljanje saradnje i koordinacije između Strana, u cilju ispitivanja tržišnih mogućnosti da Investitor postane manjinski akcionar u Društvu, kao i strateški partner koji će, u saradnji sa državom Crnom Gorom kao većinskim vlasnikom, zajednički raditi na unapređenju i razvoju Društva i njegovog poslovanja.
2. OBJECTIVES OF COOPERATION	2. CILJEVI SARADNJE

The objectives of this Memorandum are:	Ciljevi ovog Memoranduma su:
- To ensure a transparent, lawful, and fair process for the potential purchase of shares from minority shareholders by the Investor; - To preserve State majority ownership and strategic control over Montenegro's maritime sector; - To improve the Company's business operations, profitability and competitiveness; - To attract additional investments, modernize the fleet, and enhance maritime infrastructure.	- Obezbjedjivanje transparentnog, zakonitog i pravičnog procesa za potencijalnu kupovinu akcija od manjinskih akcionara od strane Investitora; - Očuvanje većinskog državnog vlasništva i strateške kontrole nad pomorskim sektorom Crne Gore; - unapređenje poslovanja, profitabilnosti i konkurentnosti Društva; - Privlačenje dodatnih investicija, modernizacija flote i unapređenje pomorske infrastrukture.
3. OBLIGATIONS OF THE PARTIES	3. OBAVEZE STRANA
Following the Investor's potential acquisition of the minority shares in the Company, thus becoming the minority shareholder of the shares in the Company, The Government, represented by the Ministry of Maritime Affairs, as the majority shareholder in the Company, to the extent allowed under the valid Montenegrin legislation undertakes to explore the possibility of conducting following activities:	Nakon eventualne kupovine manjinskog paketa akcija Društva od strane Investitora, čime Investitor postaje manjinski akcionar, Vlada, preko Ministarstva pomorstva, u svojstvu većinskog akcionara, u obimu dozvoljenom važećim propisima Crne Gore obavezuje se da ispita mogućnost sprovođenja sljedećih aktivnosti:
Negotiations on the conclusion of Shareholders' Agreement (hereinafter: the "SHA") jointly with the Investor, upon acquisition of the minority stake by the Investor;	Vođenje pregovora sa Investitorom radi zaključenja Sporazuma akcionara (u daljem tekstu: "SHA") nakon što Investitor stekne manjinski paket akcija;
Inclusion of the Investor's reserved rights as well as obligations of The Government, in the SHA and Articles of Association, as follows:	Uključivanje rezervisanih prava Investitora i obaveza Vlade u SHA i Statut, uključujući:

- veto rights of the Investor over key strategic decisions, including vessel sales, major borrowings, changes to the articles of association and capital structure adjustment and any other transactions deemed as material by the SHA, including any material use, redistribution, of transfer of the Company's cashflows;	- veto prava Investitora na ključne strateške odluke, uključujući prodaju brodova, značajno zaduživanje, izmjene statuta, promjene kapitalne strukture i bilo kojim drugim transakcijama koje se mogu smatrati materijalnim u okviru SHA ;
- Right to appoint one Board member and one Board observer, as well as veto right for appointment or dismissal of key senior management positions that are deemed significant by the Government and Investor, in accordance with the SHA, in order to benefit and safeguard the interests of the shareholders of the Company;	- Pravo imenovanja jednog člana Odbora direktora i jednog posmatrača u Odboru, kao i veto prava na imenovanje i razrješenje ključnih senior upravljačkih pozicija, koje se smatraju značajnim od strane Vlade i Investitora, u skladu sa SHA, u cilju ostvarenja benefita i očuvanja interesa akcionara u Društvu;
- work on defining anti-dilution clause regarding government contributions;	- Rad na definisanju klauzule o sprečavanju razvodnjavanja akcija u vezi sa doprinosima države;
- Right of first refusal to participate in any future capital raises, strategic investments, or fleet expansions;	- Pravo prvenstva učešća u svakom budućem povećanju kapitala, strateškim ulaganjima ili proširenju flote;
- Right to increase Investor's stake upon meeting agreed milestones, such as co-financing or restructuring future vessels;	- Pravo na povećanje broja akcija Investitora po ispunjenju unaprijed utvrđenih uslova (npr. sufinansiranje ili restrukturiranje budućih brodova);
- Performance-based price adjustment (earn-out): a portion of the valuation may be linked to the Company meeting agreed financial or operational KPIs, such as EBITDA or vessel utilization;	- Mehanizam korekcije cijene na osnovu učinka (earn-out): dio vrednovanja može biti vezan za ostvarivanje dogovorenih finansijskih ili operativnih ključnih pokazatelja učinka (KPI) od strane Društva , kao što su EBITDA ili iskorišćenost brodova;
- Right to nominate the CEO or other position with similar authorities;	- Pravo predlaganja izvršnog direktora ili drugog lica sa sličnim ovlaštenjima;
- Right to nominate external auditor;	- Pravo predlaganja eksternog revizora;
- Right to initiate operational restructuring (implement improvements to corporate structure, vessel operations, or management systems);	- Pravo pokretanja operativnog restrukturiranja (sprovođenje poboljšanja korporativne strukture, rada brodova ili sistema upravljanja);

- Exit mechanisms (standard exit rights, including drag-along, tag-along, and put options to protect the minority shareholder);	- Mehanizme izlaska (standardna prava izlaska, uključujući drag-along, tag-along, put opcije radi zaštite manjinskog akcionara)
- ESG commitment (commit to pursuing sustainable practices, including emissions reduction, ESG-compliant operations, and alignment with international maritime environmental standards);	- ESG obaveze (posvećenost sprovođenju održivih praksi, uključujući smanjenje emisija, poslovanje u skladu sa ESG standardima, usklađenost sa međunarodnim standardima zaštite životne sredine u pomorstvu);
- Enabling the vessels currently owned by the Company free of mortgages, liens, or encumbrances to Company for the purpose of financing the two new vessels, in order to be available for considering as a security for the purpose of financing of procurement of two new vessels;	- Omogućavanje da brodovi u vlasništvu Društva budu oslobođeni hipoteka, tereta i ograničenja radi finansiranja dva nova broda, u cilju njihovog omogućavanja dostupnim za razmatranje za sredstvo obezbjeđenja u cilju finansiranja nabavke dva nova plovila;
- Use of certified dock facilities, in a scope and manner which would result in Company's compliance Montenegrin legal and safety standards, while also resulting in disabling any non-authorized users of the dock facilities to conduct such use);	- Upotrebu sertifikovanih pristaništa, u obimu i na način koji će rezultirati u usklađenosti sa crnogorskim pravnim i bezbjednosnim standardima, uz onemogućavanje svih neovlašćenih korisnika pristaništa da vrše takvo korišćenje);
- Support a strategic, operational or commercial reforms proposed by the Investor (optimization of routes, pricing, charter structures, green-shipping initiatives, organizational restructuring and digitalization).	- Podršku strateškim, operativnim ili komercijalnim reformama koje predloži Investitor (optimizacija ruta, cjenovne politike, čarter modela, zelene inicijative, organizaciono restrukturiranje i digitalizacija).
The Investor hereby confirms its will to:	Investitor ovim putem potvrđuje da je spreman da:
• ensure the conditions for financing the purchase of 2 vessels and the reconstruction of the existing dock, including its extension;	• obezbijedi uslove za finansiranje kupovine dva broda i rekonstrukciju postojećeg pristaništa, uključujući njegovo proširenje;
• submit a detailed investment and business plan proposal and transaction model;	• dostavi detaljan predlog investicionog i poslovnog plana, kao i model transakcije;
• act in accordance with the laws of Montenegro, including, without	• postupa u skladu sa zakonima Crne Gore, uključujući, bez ograničenja,

limitation, the Company Law, the Capital Market Law, applicable maritime legislation and other applicable Montenegrin regulations;	Zakon o privrednim društvima, Zakon o tržištu kapitala, važeće pomorsko zakonodavstvo i druge primjenjive propise;
provide the necessary financial resources for the purchase of minority shareholders' shares without jeopardizing the State's majority ownership;	obezbjedi neophodna finansijska sredstva za kupovinu akcija manjinskih akcionara, bez ugrožavanja većinskog državnog vlasništva;
adhere to corporate governance standards and best practices;	poštuje principe korporativnog upravljanja i najbolje prakse;
cooperate with state authorities and the Company's management to efficiently implement all necessary activities.	sarađuje sa državnim organima i menadžmentom Društva radi efikasnog sprovođenja svih potrebnih aktivnosti.
4. PRINCIPLES OF COOPERATION	4. PRINCIPI SARADNJE
The Parties confirm that their cooperation will be based on the following principles:	Strane potvrđuju da će njihova saradnja biti zasnovana na sljedećim principima:
Legality and transparency of the process;	Zakovitost i transparentnost procesa;
Preservation of Montenegro's strategic interests;	Očuvanje strateških interesa Crne Gore;
Equality and professionalism in mutual relations;	Jednakost i profesionalnost u međusobnim odnosima;
Compliance with national regulations and international maritime standards;	Usklađenost sa nacionalnim propisima i međunarodnim pomorskim standardima;
Long-term sustainability and economic efficiency.	Dugoročna održivost i ekonomska efikasnost.
5. NATURE OF THE MEMORANDUM	5. PRAVNA PRIRODA MEMORANDUMA
This Memorandum does not create legal obligations or bind any Party to conclude future agreements.	Ovaj Memorandum ne stvara pravne obaveze niti obavezuje bilo koju Stranu na zaključenje budućih ugovora.
It expresses the intention and goodwill of the Parties to initiate cooperation and	On izražava namjeru i dobru volju Strana da započnu saradnju i ispituju mogućnosti

explore the opportunities for structuring the potential corporate cooperation between the Government and the Investor, with respect to the Company (e.g. through the Shareholders' Agreement, Strategic Partnership Agreement or Investment Agreement), which business partnership, in case of conclusion, would be binding for the Parties.	strukturiranja potencijalnog korporativnog partnerstva između Vlade i Investitora u vezi sa Društvom (npr. kroz Sporazum akcionara, Sporazum o strateškom partnerstvu ili Investicioni sporazum), koje poslovno partnerstvo, u slučaju uspostavljanja, će obavezivati Strane.
6. CONFIDENTIALITY	6. POVJERLJIVOST
The Parties agree to treat all information exchanged in connection with this Memorandum as confidential and not to disclose it without prior consent of the other Party, except where disclosure is required by law.	Strane se obavezuju da će informacije razmijenjene u vezi sa ovim Memorandumom tretirati kao povjerljive i da ih neće otkrivati trećim licima bez prethodne saglasnosti druge Strane, osim ukoliko je objelodanjivanje obavezno zakonom.
7. DURATION AND TERMINATION	7. TRAJANJE I PRESTANAK
This Memorandum shall enter into force on the date of signing and remain valid for 45 days, unless extended in writing by all the Parties or amended of the terms of the Memorandum in an adequate way, which amendments, in case of their conclusion, will constitute the integral part of this Memorandum.	Ovaj Memorandum stupa na snagu danom potpisivanja i ostaje na snazi 45 dana, osim ako Strane pisanim putem ne dogovore njegovo produženje ili ne izmijene uslove Memoranduma na adekvatan način, koje izmjene, u slučaju njihovog zaključenja, će predstavljati sastavni dio ovog Memoranduma.
Either Party may terminate the Memorandum by providing written notice to the other Parties with a 30 days' notice period.	Svaka Strana može raskinuti Memorandum dostavljanjem pisanog obavještenja drugim Stranama, uz otkazni rok od 30 dana.
8. GOVERNING LAW AND DISPUTE RESOLUTION	8. MJERODAVNO PRAVO I RJEŠAVANJE SPOROVA

This Memorandum shall be interpreted and applied in accordance with the laws of Montenegro.	Ovaj Memorandum tumači se i primjenjuje u skladu sa zakonima Crne Gore.
The Parties shall endeavor to resolve any disputes or disagreements arising in connection with this Memorandum amicably. Failing such resolution, disputes shall be settled by the competent court in Podgorica.	Strane će nastojati da sve sporove koji proisteknu iz ovog Memoranduma riješe mirnim putem. Ukoliko takvo rješenje ne bude postignuto, sporovi će se rješavati pred nadležnim sudom u Podgorici.

SIGNATURES/POTPISI

For and on behalf of **THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO/**

Za i u ime **VLADE CRNE GORE**

(Ministry of Maritime Affairs/Ministarstvo pomorstva)

Name/Ime: Filip Radulović

Title/Funkcija: Minister of Maritime Affairs/Ministar pomorstva

For and on behalf of **FAMINAS INVESTMENT GROUP/**

Za i u ime **FAMINAS INVESTMENT GROUP**

Name/Ime: _____

Title/Funkcija: _____

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

MINISTARSTVO POMORSTVA

NAZIV PROPISA

Informacija o zaključivanju Memoranduma o razumjevanju sa Faminas Investment Group (UAE) u vezi ostvarivanja strateškog partnerstva u slučaju kupovine manjinskog paketa akcija u AD Barska plovdba

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Barska plovdba AD se nalazi u izazovnoj finansijskoj poziciji, koja ograničava mogućnosti daljeg razvoja poslovanja i modernizacije flote. Struktura postojećih obaveza kompanije, kao i vlasnička dinamika i sudski postupci koji su u toku, otežavaju pravovremeno donošenje strateških odluka i sprovođenje investicionih aktivnosti.

Država Crna Gora, kao većinski vlasnik, ima ograničene mogućnosti direktnog finansijskog angažmana u skladu sa pravilima o državnoj pomoći, te je stoga potrebno pronaći održiv i tržišno utemeljen model za stabilizaciju i unapređenje poslovanja kroz privlačenje privatnog kapitala.

Predloženi Memorandum o razumijevanju pruža okvir za razmatranje potencijalnog partnerstva sa renomiranim investitorom, s ciljem da se sagledaju mogućnosti za finansijski oporavak kompanije, modernizaciju flote i unapređenje pomorske infrastrukture, uz očuvanje strateške kontrole države u sektoru od posebnog značaja.

Ukoliko bi se zadržala postojeća situacija bez preduzimanja mjera („status quo“ opcija), postojali bi rizici daljeg pogoršanja tržišne pozicije kompanije, smanjenih razvojnih mogućnosti i negativnog uticaja na povezane djelatnosti i lokalnu privredu. Takav scenario ne bi doprinio dugoročnoj održivosti broderske djelatnosti i strateškoj ulozi koju Barska plovdba AD ima u crnogorskom pomorskom transportnom sistemu.

Važno je naglasiti da predloženi Memorandum o razumijevanju **ne proizvodi nikakve finansijske obaveze niti izdatke za budžet Crne Gore**. Memorandum ne predstavlja obavezujući ugovor, već okvir za razmatranje mogućnosti strateškog partnerstva i eventualnog privlačenja privatnih investicija kroz tržišni model, uz potpuno poštovanje pravila o državnoj pomoći i fiskalnoj odgovornosti.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Glavni cilj predloženog akta je stvaranje pravnog i strateškog okvira za pokretanje procesa

finansijskog oporavka, razvoja i modernizacije Barske plovidbe AD kroz potencijalno partnerstvo sa investitorom koji bi preuzeo ulogu manjinskog akcionara, uz očuvanje većinske državne kontrole nad kompanijom i ključnim pomorskim kapacitetima Crne Gore.

Predloženim Memorandumom o razumijevanju postižu se sljedeći specifični ciljevi:

- **Stvaranje uslova za privlačenje privatnih investicija**, sa fokusom na modernizaciju flote i povećanje konkurentnosti kompanije
- **Rješavanje strukturnih finansijskih problema** kompanije bez rizika narušavanja pravila državne pomoći
- **Stabilizacija vlasničkih odnosa i unapređenje korporativnog upravljanja**, čime se otklanjaju blokade u donošenju strateških odluka
- **Očuvanje strateških interesa države** u pomorskoj industriji i sprječavanje gubitka ključnih kapaciteta
- **Pozitivan ekonomski efekat na lokalnu i nacionalnu privredu**, uključujući održavanje i proširenje zaposlenosti, te unapređenje infrastrukture

Ovi ciljevi su u potpunosti usklađeni sa:

- planovima države o unapređenju pomorske i brodarske djelatnosti
- strateškom orijentacijom Vlade Crne Gore ka privlačenju stranih direktnih investicija
- zaštitom ekonomski značajnih sektora i infrastrukture od strateškog interesa
- fiskalnom politikom koja teži smanjenju rizika po budžet i izbjegavanju nezakonite državne pomoći

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

U cilju prevazilaženja uočenih finansijskih i upravljačkih problema u Barskoj plovidbi AD, razmotrene su sljedeće opcije:

Opcija 1 — Status quo (bez intervencije države / bez Memoranduma)

- Nastavlja se pogoršavanje finansijske pozicije kompanije zbog prezaduženosti i nedostatka investicija
 - Ostaje visok rizik insolventnosti i mogućnosti **stečaja ili prinudne likvidacije**
 - Sudski sporovi manjinskih akcionara se nastavljaju i generišu dodatne troškove
 - Gubitak kontrole nad strateškim kapacitetima u pomorskom sektoru države
- Ova opcija ima **najveći rizik i ne donosi benefite ni za državu ni za kompaniju.**

Opcija 2 — Neregulatorna ad hoc rješenja

- Povremene mjere Vlade i upravljačke korekcije bez sistemskog pristupa
 - Ne rješava se problem finansiranja razvoja flote i infrastrukture
 - I dalje postoji rizik narušavanja pravila o državnoj pomoći ukoliko bi država finansijski intervenisala
- Ova opcija je **nedovoljna i kratkoročna.**

Opcija 3 — Definisanje strateškog partnerstva sa investitorom putem Memoranduma

(preferirana opcija)

- Postavlja se **pravni okvir za ulazak privatnog kapitala**, uz očuvanje većinske državne kontrole
- Omogućava investitoru da preuzme ulogu manjinskog akcionara kroz tržišnu transakciju na berzi
- Stvara osnov za dogovor o:
 - modernizaciji flote
 - oporavku i razvoju poslovanja
 - infrastrukturnim ulaganjima (npr. gat V)
- Memorandum **ne proizvodi budžetske implikacije niti obavezuje državu na finansijske izdatke**, eksplicitno definisano u materijalu Vlade Crne Gore: „Ovaj predlog Memoranduma ne proizvodi bilo kakva pravno obavezujuća dejstva po državu Crnu Goru, niti ima bilo kakve budžetske implikacije“

Obrazloženje preferirane opcije

Opcija 3 predstavlja **najefikasnije, najmanje rizično i fiskalno neutralno rješenje**, jer omogućava:

- **finansijski oporavak bez tereta po državni budžet**
- zadržavanje državne kontrole nad strateškim sektorom
- sprječavanje daljeg urušavanja vrijednosti preduzeća
- podršku ekonomiji Bara i crnogorskom pomorstvu

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predloženi Memorandum o razumijevanju **ne proizvodi nikakve budžetske izdatke** niti finansijske obaveze po državu Crnu Goru, što je jasno navedeno u materijalu.

Pozitivni uticaji

• Na poslovanje Barske plovidbe AD

- omogućen pristup kapitalu radi modernizacije flote i oporavka poslovanja
- jačanje konkurentnosti na pomorskom tržištu
- uređenje korporativnog upravljanja i sprječavanje blokada u odlučivanju

• Na državu Crnu Goru

- očuvanje većinske kontrole nad strateškim sektorom
- izbjegavanje fiskalnih rizika i nezakonite državne pomoći
- stabilizacija kompanije smanjuje rizik aktiviranja sudskih potraživanja

• Na lokalnu ekonomiju i zapošljavanje

- pozitivan uticaj na privredu Bara i pomorski lanac vrijednosti
- održivost postojećih radnih mjesta i potencijalno novo zapošljavanje

• Na tržište i konkurenciju

- povećanje efikasnosti i profesionalizacije poslovanja
- doprinos modernizaciji pomorskog sektora i standarda u Crnoj Gori

Negativni uticaji

- Nisu identifikovani negativni ekonomski ili administrativni efekti
- Ne povećavaju se biznis barijere niti obaveze privrede
- Ne uvode se novi nameti ka građanima

Troškovi za građane i privredu

- Nula troškova
- Nema nameta, naknada, taksi, niti povećanja administrativnih zahtjeva.

Administrativna opterećenja

- Ne povećavaju se administrativne procedure prema privredi i građanima
- Obaveze se odnose isključivo na koordinaciju između države i investitora

Da li pozitivne posljedice opravdavaju predloženu intervenciju?

Da — pozitivni efekti po državu, pomorsku privredu i lokalnu ekonomiju **nesrazmjerno su veći**, uz činjenicu da je **trošak za budžet nula**, a fiskalni i reputacioni rizici se smanjuju.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Predloženi Memorandum o razumijevanju **ne proizvodi nikakve finansijske obaveze** po budžet Crne Gore, niti zahtijeva izdvajanje dodatnih sredstava iz javnih finansija. To je eksplicitno potvrđeno u materijalu:

„Ovaj predlog Memoranduma ne proizvodi bilo kakva pravno obavezujuća dejstva po državu Crnu Goru, **niti ima bilo kakve budžetske implikacije.**“

U skladu s tim:

- **Potrebna budžetska sredstva:** 0 €
- **Način finansiranja:** Nije primjenjivo — nema troškova po budžet
- **Period korišćenja sredstava:** Nije primjenjivo
- **Međunarodne finansijske obaveze:** Ne nastaju bilo kakve finansijske obaveze
- **Prihodi za budžet:** Nema direktnih prihoda, ali se očekuju **indirektni pozitivni ekonomski efekti** kroz oporavak kompanije i povezane djelatnosti
- **Metodologija obračuna:** Nije primjenjivo — ne postoje budžetski izdaci
- **Sugestije Ministarstva finansija:** Nema primjedbi, imajući u vidu da se ne stvaraju fiskalni troškovi

Ovim pristupom država Crna Gora:

- izbjegava rizik nezakonite državne pomoći
- sprječava povećanje javnog duga
- smanjuje potencijalne buduće obaveze prema Barskoj plovidbi AD

Dok se istovremeno otvara mogućnost za ulazak privatnog kapitala i restrukturiranje preduzeća **bez tereta po budžet.**

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U pripremi ovog akta nijesu korišćene formalne javne konsultacije, imajući u vidu da Memorandum o razumijevanju:

- ne stvara pravne obaveze za treće strane,
- ne proizvodi finansijske posljedice po državu,
- ne utiče na prava i obaveze građana ili privrede.

Tokom pripreme dokumenta vođeni su direktni sastanci između Ministarstva pomorstva i potencijalnog investitora radi razmatranja mogućnosti zajedničke saradnje, a u vezi sa oporavkom i razvojem Barske plovidbe AD.

Nema predloga ili sugestija koje bi bilo potrebno dodatno razmatrati u okviru procesa konsultacija sa širim krugom zainteresovanih strana, s obzirom da se akt ne odnosi na regulatorne promjene, već predstavlja:

- **inicijalni strateški dokument bez pravnih učinaka**
- osnovu za vođenje pregovora koji bi eventualno mogli rezultirati budućim sporazumima

U skladu sa tim, konsultativni proces je adekvatno sproveden u ovoj fazi.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Budući da Memorandum:

- **ne proizvodi finansijske, pravne ili administrativne obaveze po državu, i**
- ne predstavlja regulativnu mjeru, već **inicijalni okvir za pregovore,**

procjena monitoring mehanizama bazira se na praćenju sprovođenja ciljeva mogućeg partnerstva u slučaju da dođe do realizacije investicione transakcije.

Potencijalne prepreke:

- dinamika pregovora i proces provjere (due diligence) nad Barskom plovidbom AD
- saglasnost budućih partnera o ključnim elementima korporativnog upravljanja

Mjere za realizaciju ciljeva:

- kontinuirano praćenje pregovora od strane Ministarstva pomorstva
- uključivanje svih nadležnih institucija radi očuvanja strateških interesa države
- nadzor nad eventualnim prelaskom na narednu fazu (Sporazum akcionara itd.)

Indikatori uspjeha:

- zaključenje strateškog partnerstva bez fiskalnih posljedica za državu
- privlačenje privatnih investicija za oporavak broderske djelatnosti
- unaprijeđena operativna i finansijska stabilnost Barske plovidbe AD

Nadležni za monitoring i evaluaciju:

- Ministarstvo pomorstva (resorno nadležno za sektor pomorstva i državna preduzeća u ovoj oblasti)

Datum i mjesto

Podgorica, 4. decembar 2025. godine

Starješina

Filip Radulović